

Min Sanning

Nedtecknat 20-11-07. Den dag Biden nått sitt tak för att bli Amerikas nästa president

Hjördis och Arne

Efter långt och intensivt arbete fick det lilla knytet äntligen se dagens ljus. Hjördis hade efter väldiga värkar under lång tid på Södersjukhusets barnavårdsklinik fått taga sin förstfödde i sin famn. Hjördis och Arne hade efter sitt giftermål 23 maj 1936 skrivit sig på Södermalm. Knyttet fick epitetet Söderkis en pojke vilken enligt normen håller på [Hammarby IF](#).

Sommaren 1935 hade Jägmästare Hjalmar Bratt med fru Sigrid tagit med sig sina två flickor, Ingrid och Hjördis, på en resa till Hangö (Hanko) som ligger på Finlands sydligaste udde. Samma tid hade Arne lagt sin semester dit och där uppstod kontakten som växte till sig. Arne var inneboende och studerade vid Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm på en kemiskteknisk linje. Hjördis bodde hemma hos sina föräldrar och gick på balettutbildning. Onsdagen den 3 mars 1936 friade Arne till Hjördis och lördagen den 23 maj samma år ingick paret sitt äktenskap i [Stefanskyrkan i Stockholm](#). Kort efter födseln flyttade familjen ut till Riddersviks gård i Hässelby. Denna arrenderades av Arnes pappa [Sivert Andersson](#) där man fick utnyttja del av det andra planet i huvudbyggnaden. När namnet Sivander etablerades är i dagens läge oklart. Knyttet fick namnet Kjell Karl med efternamnet Sivander en sammansättning av Siv i Sivert och ander i Andersson. Lördagen den 20 augusti 1938 kom Inger Birgitta till världen född i Järfälla kommun. Året därpå flyttade Arne med familj till Rönnskär utanför Skellefteå. Boliden AB hade erbjudit Arne chefskapet för en avdelning av Rönnskärsverken. Rönnskärsverken smalt och raffinerade koppar- och blykoncentrat från Bolidens egna gruvor. Företaget var i allmänhetens ögon känd för att ha norra Europas högsta skorsten.

(Rönnskärsverken i Skelleftehamn, Skellefteå kommun är Sveriges enda smältverk för framställning av basmetaller, och arbetar med återvinning av elektronikskrot. Smältverket på Rönnskär började byggas av Boliden AB 1928 och stod färdigt två år senare 1930.

Huvudprodukterna är koppar, zinkklinker, bly och ädelmetaller med svavelsyra som en biprodukt. På Rönnskär framställs även metaller ur elektronikskrot och andra sekundärmaterial.^[1] Smältverkets producerade 190 000 ton koppar år 2010.^[2] Vid Rönnskärsverken används bland annat kaldoteknik för att smälta material. År 2010 genomfördes en utbyggnad för ca 1,3 miljarder kronor av Rönnskärsverken, vilket gjorde smältverket världsledande inom återvinning av elektroniskt avfall med en kapacitet på 120 000 ton elektronikskrot per år.^[3]

Samhället Skelleftehamn grundades som brukssamhälle i och med byggandet av smältverket på Rönnskär/Wikipedia_2021-01-04)

Familjen erbjöds en tvåfamiljsfastighet i närheten av infarten till smältverket. Där fanns plats för familjen och en barnjungfru samt ett hembiträde. Karl Lars föddes i Skellefteå torsdagen den 30 oktober 1941. Strax därefter flyttade familjen till en nybyggd tjänstebostad i Skelleftehamn vilken låg i närheten av kyrka och skola. 1943-12-13 tillträdde Arne en ny tjänst vid Skånska Ättikfabriken i Perstorp. Julen firades hos Sigrid och Hjalmar på vindsvåningen 5 trappor upp Sveavägen 108 i Stockholm. Strax efter nyåret flyttade familjen en tjänstebostad med

Min Sanning

Nedtecknat 20-11-07. Den dag Biden nått sitt tak för att bli Amerikas nästa president

adress Gustavsborgsvägen 14. 1946 fördes familjens inventarier över till Gustavsborgsvägen 16A, ett nybyggt större hus som fick övertagas efter att en arbetskamrat till Arne som bytt arbetsgivare och huset därför blev ledigt. 1961 gjordes en utbyggnad med ett bibliotek vilken var en födelsedagspresent från företaget till Arne på hans 50-årsdag. 1947-08-13 kom Ulrika Ann-Katrin till världen på Helsingborgs sjukhus. 1948-05-07 hittades Inger Birgitta i ett dike i närheten av bostaden med en tung sten över huvudet. Arne avled efter långvarig lungcancersjukdom 1965-06-03. Cancern ansågs han ha fått vid sin tjänstgöring i Rönnskär i början på 40-talet.

Kjells minnen från Rönnskär

Kjell har vaga minnen från den tid familjen bodde på andra våningen i huvudbyggnaden på Riddersvik med utsikt över slutningen ner mot Mälaren. Andra boende var Olle och Karin med familj, chefen för Lövsta Sopstation och rättaren. Hörsägen är nog den mest troliga källan till vad som nedan berättas.

Hjördis, hemmafrun, som dagligen tog sina promenader genom allén mot Hässelby villastad där hon gjorde inköp som alltid innehöll bakelse och cigaretter vilka hon avnjöt vid hemkomsten. Officiell aktiv rökare blev hon här och den ändade 2014 99 år gammal.

Knappt tre år gammal flyttade familjen till Rönnskär och därifrån är minnet Kjells eget.

Rönnskärsverken ligger på en udde och anläggningen var inhägnad med stängsel mellan stränderna. Alldeles vid infarten till företaget låg ett hotell med tennisbana och nästintill detta låg familjens bostad tillsammans med andra tjänstebostäder i området i riktning samhället Skelleftehamns centrum. Här låg också hamnen med hamnbyggnader.

I en byggnad förvarades ett flygplan vilket användes av försvaret för att träna skjutning mot en korv som drogs efter flygplanet i en flera hundra meter lång ställina(vajer). Start och landning gjordes på vatten eller is. Taxibilar avlämnade och hämtade kunder vid hotellet. Kjell blev god vän med chaufförerna. Ett gengasaggregat behövde tändas igen efter att ha slocknat men chauffören saknade tändstickor. Kjell sprang då in på hotellet och bad om en ask med hänvisning till taxin. När han kom ut hade bilen redan farit sin väg. Problemet löstes således på annat sätt.

Det var vår och vackert väder. Kjell klättrade upp på berget bakom tennisbanan. Samlade ihop lite torrt gräs och ville göra upp en brasa. Det gick bra en stund men plötsligt brann det på andra ställen också. Röken fick någon att ringa efter brandkåren och snart var elden släkt men efterräkningar var att vänta hemma.

Mellan Skelleftehamn och smältverket gick ett industrispår och det löpte, från bostaden sett, på den andra sidan tillfartsvägen dit. Strax innan ett tåg var på väg kröp Kjell en gång upp på spåret och lade ett mynt på

Min Sanning

Nedtecknat 20-11-07. Den dag Biden nått sitt tak för att bli Amerikas nästa president

rälsen. Någon fick se honom och rusade fram och drog bort honom. Myntet blev emellertid tillplattat.

Kjell hade problem med nokturi, (det är inte ovanligt att **barn** under fem år kissar i sängen.) och gick på nätterna in i garderoben där han förorenade tills hembiträdet en dag upptäckte det. Då blev det storstädning för barnflickan och hembiträdet samt en avhyvling i Arnes arbetsrum. På väggen bakom skrivbordet fanns en stor tavla med skogsmotiv som Kjells morfar, Hjalmar, målat. Var gång Kjell ser den tavlan får han en obehaglig känsla av att det finns troll med i bilden.

Arne var ledare i scouterna och på en övernattnings under vindskydd visade han oss att det är möjligt att koka vatten i en papperspåse över öppen eld.

I samband med scouterna förekom det också skidtävlingar. Kjell var inte alltid först men det gick ofta bra för honom. Efter en tävling kom det fram ett par och gratulerade honom och sade samtidigt "Du skall alltid se till att ha stavarna bakom dig när du åker i backe"! Det rådet följer Kjell nu och tänker ofta tillbaka på paret när han åker skidor.

Familjen fick 1942 flytta in i ett nybyggt hus inte långt från Skelleftehamns kyrka och skola. Det fanns ett äldre hus i samma område. I detta bodde en barnfamilj med en son som var något år äldre än Kjell. Han var trevlig och lät Kjell leka med sina leksaker. Kjell ville vara snäll mot honom också så han kröp ner genom sin familjs eget källarfönster och tog en lemonadflaska från förrådet för att bjuda på. Detta upptäcktes och efter denna episod fick de båda inte leka med varandra mera. Om det berodde på min stöld eller "stånd"-avstånd kan inte sägas men det kunde mycket väl vara att en tjänstemannason inte skulle leka med en arbetarson.

Den hösten 1943 åkte Kjell med sin mamma, Hjördis, till Skellefteå för att inhandla en ytterrock för den kommande vinterkylan. Kjell fick en fin sådan med pälskrage. När han senare i kylan skulle till skolan gick han stolt iväg hemifrån men när han anlände till skolan kom han huttrande i skjorta och kofta. Han hade gömt sin rock i skogen på väg till skolan därför han tyckte den skulle avvika för mycket från sina klasskamraters klädsel.

På väg till stationen, för den nämnda resan, gick mamma och son förbi en kiosk vid vilken Hjördis stannade för att köpa cigaretter. Detta gjorde hon på krita.

(**Taga på krita** syftar på den gamla seden att anteckna skulder på en svart tavla med vit krita.

På 1600- och 1700-talet var det vanligt att krögaren noterade med en krita på svart tavla vad de olika gästerna ätit och druckit. Om man inte hade råd att betala genast **tog man på krita**, vill säga man hade beloppet stående på tavlan tills nästa gång. /Wikipedia).

Någon tid därefter gjorde Kjell samma sak när han önskade godis, det vill säga handlade på mamma Hjördis krita. Hjördis upptäckte detta, då hon skulle betala sin skuld. Då blev det rundabordskonferens i hemmet och efter den episoden bestämdes det att barnen, i detta fall Kjell och Birgitta skulle få veckopeng.

Min Sanning

Nedtecknat 20-11-07. Den dag Biden nått sitt tak för att bli Amerikas nästa president

I de nybyggda villorna bodde barnfamiljer varför det var mycket lek. En gång skulle vi leka doktor. Men det blev bara tanken för efter det fick killarna inte leka med flickorna.

Kjells minnen från Perstorp